

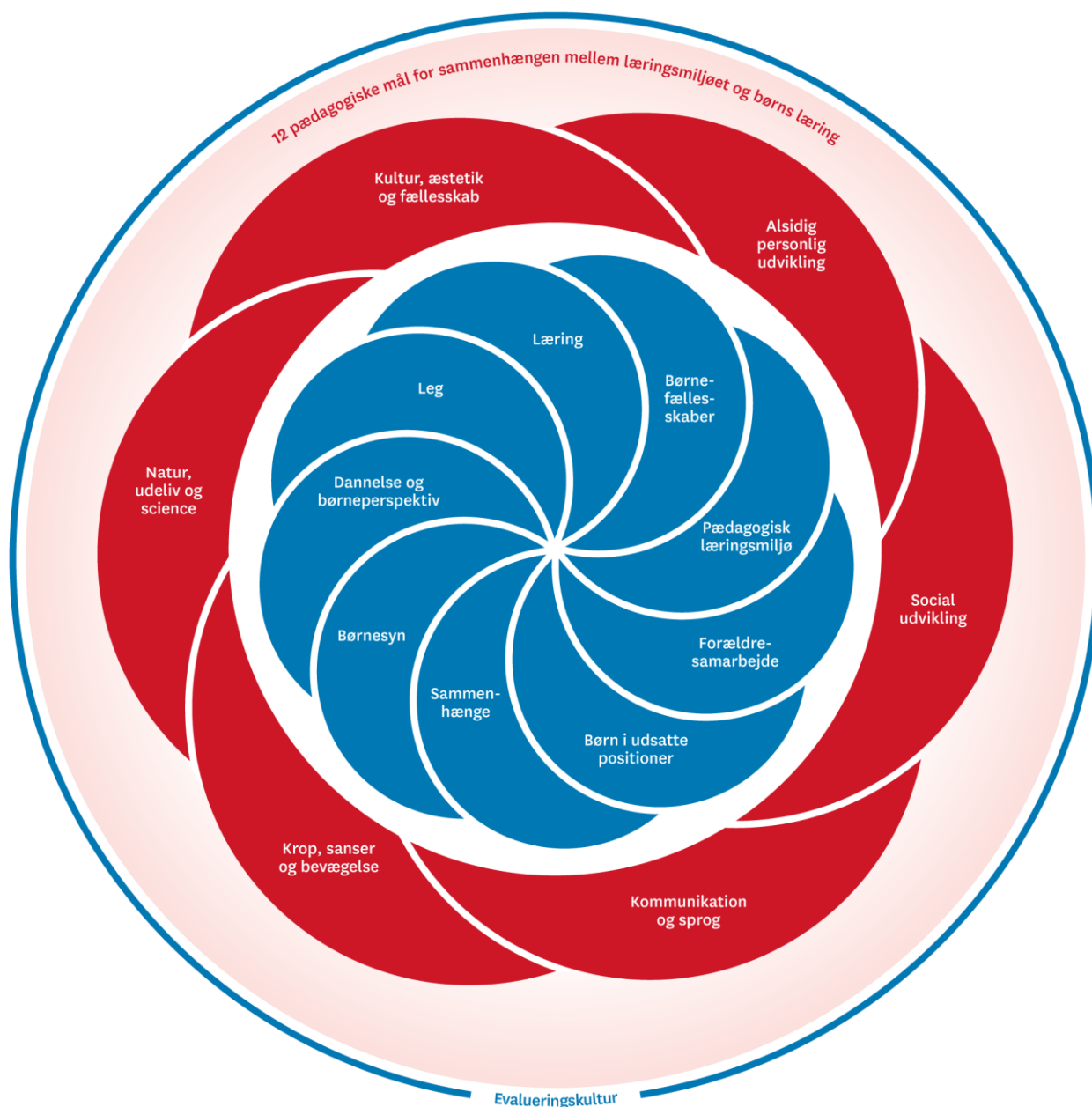
Pædagogisk læreplan for Midtbyens Børnehus 2021

Midtbyens Børnehus

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er Midtbyens Børnehus?

Midtbyens Børnehus er en fællesledet institution som består af 4 afdelinger. De 4 afdelinger er alle beliggende i Holstebro midtby eller tæt derpå. Midtbyens Børnehus består af den integrerede institution Børnehuset Kærnen med 24 vuggestuebørn og 40 børnehavebørn, Børnehaven Helgolandsgade med 60 børnehave børn, Skovbørnehaven Nibsbjerghus med 40 børnehavebørn og Vuggestuen Platanvej med 39 vuggestuebørn.

Til at udvikle disse 204 børn har Midtbyens Børnehus ansat over 40 medarbejdere. Som fordeler sig på pædagoger, medhjælpere, studerende, flexjobber, skånejobber, ernæringsassistenter og pedel. Desuden har vi tæt samarbejde med vores tilknyttede ressource pædagoger, psykologer, tale høre konsulenter og forebyggelsesrådgiver. Så vi har en bred vifte af fagpersonale, som vi gør brug af i vores opgaveløsning.

Vi er dog ikke ene om at udvikle disse dejlige børn. Vi har en stor og meget engageret forældregruppen. Forældregruppen kommer fra et område af Holstebro, hvor vi har alle slags boligtyper og familie sammensætninger, hvilket giver en god dynamik i vores børnesammensætning.

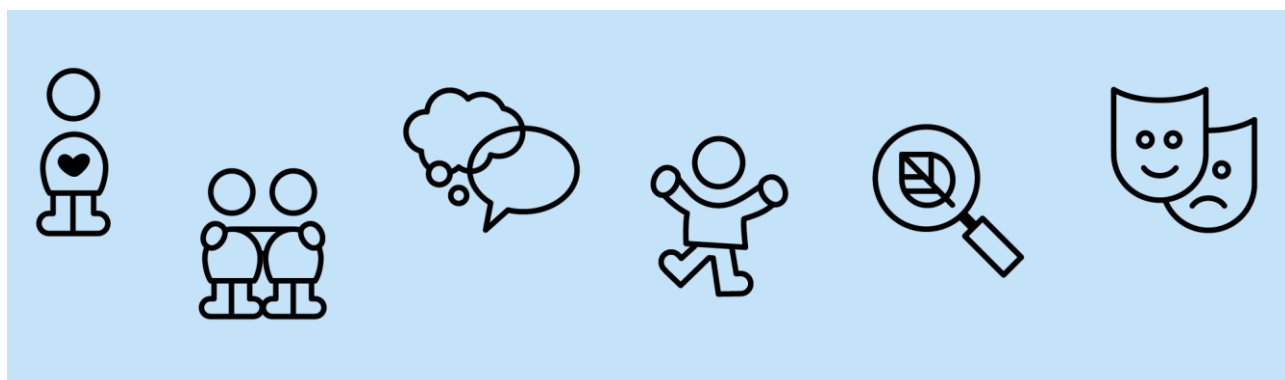
De fire afdelinger arbejder med forskellige retninger i deres pædagogiske tankegang for aktiviteter og dagligdagens rutiner. Derved giver vi forældrene i vores område forskellige muligheder og tilbud at vælge ud fra inden for nærområdet. Vi kan tilbyde skov og natur i skovbørnehaven Nibsbjerghus. Der er pædagogisk idræt på programmet i vuggestuen Platanvej og børnehaven Helgolandsgade. I den integrerede institution børnehuset Kærnen kan vi tilbyde samme institution gennem 6 år til forældrene og børn. Samtidig med at der i Kærnen er madordning for både vuggestuebørn og børnehavebørn. Ud over Kærnen tilbyder Vuggestuen Platanvej også madordning til børnene. For begge institutioner er der tale om både en frokost ordning og en formiddag- og eftermiddags-mad ordning, hvor maden laves i eget køkken i Børnehuset Kærnen.

I Midtbyens Børnehus arbejder vi med følgende kerneopgave:

”at skabe rum for børns trivsel og udvikling”

En kerneopgave er med til at forenkle og samle vores fokus på, hvad der er vigtigt, i vores til tider travle hverdag. Med denne kerneopgave signalerer vi, at trivsel er vigtigt, for at kunne udvikle sig

som menneske og at det har vores største bevågenhed. Dette skinner også igennem i vores beskrivelse af det pædagogiske grundlag, hvor vi har bundet de forskellige elementer fra grundlaget op på vores kerneopgave.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Barnet har sin hverdag hos os i Midtbyens Børnehus, derfor er det yderst vigtigt for det enkelte barn at føle sig set og hørt. Barnet skal mødes af engagerede voksne, som møder barnet, hvor det er og som giver barnet følelsen af at være værdifuldt i sig selv.

Kerneopgaven er:

”at skabe rum for trivsel og udvikling”

Vi er nærværende sammen med børnene og i vores tilrettelæggelse af vores dagligdag følger vi det, vores børnegruppe er optaget af. Både det som de direkte fortæller og det de viser os. Dette kombineret med vores vurdering af nærmeste udviklingszone for gruppen er med til at bestemme hvilke aktiviteter der tilbydes.

Det er centralt at børnene føler sig anerkendt som en aktiv medspiller i fællesskabet, så de bevarer lysten til at byde ind med deres perspektiv og føler sig betydningsfuld.

Vi er opmærksomme på at vi kommer godt omkring hele børnegruppen – så vi sikre os at alle børn bliver set og hørt.

Vi har et udviklingspunkt om at opsøge feedback fra børnene i forhold til hvad de er optaget af og deres læring, samt deres evaluering af hverdagen og aktiviteter. Derefter er det afgørende at vi bruger deres perspektiver i vores fremadrettede planlægning. Det kunne være i forhold til spisesituationer eller samlinger.

Vi afkoder børnenes udbytte, læring og optagethed ved at spørge interesseret ind, observere på deres lege, kigger på deres tegninger, samt ved at aflæse deres nonverbale tegn, er de engagerede, er der ”lys i deres øjne” virker de glade mm.

Dannelse og børneperspektiv

Vi er bevidste om at børns læring forløber sig over hele dagen, der er læring i alt hvad vi gør og siger. Dette har vi med i vores kerneopgave, som er:

”at skabe rum for børns trivsel og udvikling”

Derfor er det netop i rutinesituationer, som foregår hver eneste dag, meget af den grundlæggende læring finder sted.

Vi tager udgangspunkt i barnets ressourcer og kompetencer, når vi har fokus på barnets nærmeste udviklingszone. Vi er meget bevidste om, at det vi giver opmærksomhed, er det vi får mere af. Samt at det vi fokuserer på, er det vi ser. Vi benytter os af beskrivende kommentarer, naboros mm.

Vi bruger strategier, som bygger på DUÅ, i vores tilgang til børn og deres læring.

Det pædagogiske personale i institutionen er rollemodeller. Børnene lærer af den måde, hvorpå vi taler med hinanden. Derfor er det også centralt at personalet følger børnenes spor, og sammen med dem, er opsøgende på ny viden og udfordringer.

Vores udviklingspunkt på dette område er, at blive bedre til at tage børnene med på råd, når vi f.eks. opstiller regler for, hvordan man opholder sig på gangen i børnehaven. For vuggestuen vedkommende foregår dialogen f.eks. om hvilke regler som de har på stuen således børnene hører det flere gange. Dette for at give børnene ejerskab over deres egen hverdag og give dem oplevelsen af, at deres perspektiv er vigtigt. Samtidig giver vi dem herved følelse af medborgerskab og dermed også, et aktivt ansvar for, at aftalerne bliver overholdt.

Samtidig har vi fokus på, at evaluere børnenes læring. Da vores kerneopgave er, at skabe rum for børns trivsel og udvikling, er det helt centralt at blive nysgerrig på børnenes udbytte, og at nye tiltag bliver meningsfulde for børnene.

Vores mål er, at børnene bliver mødt af engagerede og nærværende pædagogisk personale. At børnene oplever anerkendende kommunikation mellem personalet og mellem voksne og børn i mellem. At børnenes perspektiv bliver inddraget, som en naturlig del, når vi igangsætter og evaluerer pædagogiske forløb. At børnene oplever deres dag som håndgribelig og derved opnår, at den bliver meningsfuld for dem, så de får de bedste betingelser for, at opnå et godt læringsmiljø hele dagen.

Børns Leg

Børns leg er essentiel for deres udvikling, hvilket også kommer til udtryk i vores kerneopgave:

”At skabe rum for børns trivsel og udvikling”

For at skabe de bedste muligheder for børnenes leg arbejder vi blandt andet med:

- Små og større børnegrupper i forhold til målet med legen.
- Legegrupper opdelt efter køn, interesser og alder, alt efter målet.
- Indretningen på stuen, legepladsen og andre fælles arealer. Målet er at inspirere til leg.
- Indkøb af legetøj der understøtter børns leg. Vi skal kun have et begrænset tilbud af legetøj fremme, både for at gøre det overskueligt og skabe en nyhedsværdi ved at bytte rundt på det som er tilgængeligt.
- Dagens struktur tilgodeser at børnene får tid til at fordybe sig i legen.
- Personalet deltager i legen, hvor det giver mening og forholder sig ellers iagttagende.

For børn som kan have svært ved at komme med i legen, handler det om at personalet guider barnet i legen, således barnet lige så stille opøver sine kompetencer. Er barnet uden for fællesskabet, kan personalet indbyde til leg, som de andre børn kan deltage i. Endvidere kan uventede relationer mellem børnene fremmes ved, at vi nogle gange skaber grupper, som er helt på tværs af de oplagte valg. Herved bliver børnene opmærksomme på nye relationer på tværs af alder og gruppe. Dette fungerer bedst når vi får delt børnene op i mindre grupper og får dem fordelt rundt i institutionen. Herved får de mulighed for en større fordybelse og legen kan udvikle sig.

At opdele børnene skal vi huske ind i vores planlægning af temaer fra årshjulet og de daglige aktiviteter. For gennem en god planlægning får vi bedre overblik over hvordan vi får fordelt børnene på forskellige måder og derved er med til at sikre ovenstående omkring nye relationer.

Denne opdeling kan blive udfordret i hverdagen af normeringen, da en opdeling bliver et kompromis mellem det vi godt kunne tænke os og det vi har mulighed for, med det personale vi er.

Læring

Kerneopgaven er:

”At skabe rum for børns trivsel og udvikling”

Med udgangspunkt i vores kerneopgave gør vi brug af følgende for at evaluere vores pædagogiske praksis og lære af denne evaluering.

- Hjernen og hjertet – her samles der data fra alle de test og vurderinger vi laver.
- SMTTE model – den bruges som evaluerings model for vore årshjulstemaer, disse er skriftlige.
- Iagttagelser – vi iagttager vores praksis i dagligdagen og ud fra disse laver vi en mundtlig evaluering.
- DUÅ udviklingsplaner – bruges til at fokusere og dokumentere en pædagogisk indsats over for et barn eller en situation/udfordring.
- PLF møder på teamet – bruges til at evaluere vores daglige praksis i forhold til de iagttagelser der laves. Endvidere bruges PLF møderne på evaluering af DUÅ udviklingsplaner, årshjultemaerne og der vi får af data fra Hjernen og Hjertet.

For at kunne være systematiske i vores evaluering skal der laves en fast struktur for hvad vi evaluerer og hvilken måde vi evaluerer på. For noget skal evalueres på institutionsniveau, og andet giver mening at evaluere i teamet. Den viden der kommer fra evalueringerne skal så igen bringes i spil til kommende aktiviteter, således at læringsmiljøet hele tiden forbedres. Derfor er der brug for at nogle evalueringer er skriftlige, mens andre godt kan være mundtlige.

Evalueringerne skal have en plads på alle møder i vores institution, for når en aktivitet planlægges så skal evalueringen også planlægges således vi ved hvad det er, vi vil evaluere på.

Vi kan blive bedre til at inddrage børn og forældre i vores evaluering af den pædagogiske praksis, for også at få deres vinkel med.

Børnefællesskaber

Når vi har fokus på vores kerneopgave

”At skabe rum for børns trivsel og udvikling”

og lykkes med den, oplever vi, i særdeleshed nærvær mellem børnene og personalet.

Det er især i de små grupper med børnene eller når vi har et barn i 1 til 1, at vi lykkes med kerneopgaven. Her skabes et nærvær, som giver os mulighed for, at udvikle relationen mellem børn og personalet. Andre steder vi også kan udvikle disse relationer, er når vi indgår i børnenes lege. Her får vi en god mulighed for at indgå i et samspil med børnene, som kan være med til at vi udvikler vores relation til hinanden og får et fælles reference punkt, som vi kan snakke ud fra. "Kan du huske den gang hvor vi!"

For at sikre at vi kan være nærværende i vores samvær med børnene, er den daglige struktur meget vigtig, for man kan ikke være nærværende i legen eller aktiviteten, hvis man samtidig skal ordne en masse praktiske opgaver. Derfor handler det om, at aftale på gruppen, hvem der er den nærværende og hvem der tager sig af det praktiske. Dette kan med fordel laves i et skema hvor dette struktureres. På den måde sikre vi i højere grad, at kunne være nærværende. Samtidig skal vi være gode til at give hinanden plads, til at gå fra, hvis situationen kræver det, for at en episode bliver løst på den bedste måde.

Som personale skal vi være gode til at gå i øjenhøjde med børnene, når vi vil have børnene fulde opmærksomhed. Samtidig skal vi huske, at vi er rollemodeller og derfor handler det om, at der er sammenhæng mellem kropsprog, mimik og kommunikationen. Personalet er alle uddannet i De Utrolige År (DUÅ), hvor der arbejdes med den anerkendende tilgang til børnene.

Dette arbejde bliver udfordret ved sygdom, kurser og andet fravær blandt personalet og det er i disse situationer, at dagligdagens struktur bliver endnu mere vigtig, fordi det er med til at skabe tryk hos børnene. For begynder børnene at mærke uro så smitter det af, og det bliver svært at skabe den ro, som der skal til for, at både personale og børn kan skabe gode og nærværende aktiviteter/lege.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har fokus på at udvikling og læring sker i løbet af dagen, både i de aktiviteter personalet sætter i gang, i vores dagligdagsrutiner og når børnene leger. Som vi har skrevet er vores kerneopgave:

"at skabe rum for børns trivsel og udvikling"

For at støtte op omkring kerneopgaven, har vi både pædagoger og medhjælpere ansat. Denne forskellighed giver dynamik i hverdagen.

Vi sparrer med hinanden på tværs af grupper og afdelinger for at kunne udvikle og inspirere til nye måder at udføre kerneopgaven på.

Vi inspirerer og udfordrer børnene i dagligdagen, hvor vi giver mulighed for aktiviteter ude og inde.

Den vigtigste ressource er engagerede, nærværende og tillidsfulde voksne der vil arbejde med kerneopgaven.

En forudsætning for et godt læringsmiljø er at vi formår at strukturere vores arbejde. På den måde kan vi skabe tryghed og vise at det enkelte barn bliver set og hørt som den det er, samtidig med at voksne får indsigt i børnenes nuværende udviklingsniveau. Samtidig skal strukturen også være med til at sikre at vi har mulighed for at gribe børnenes initiativer og udvikle dem.

Struktur, kræver at vores forudgående planlægning er bygget op på en sådan måde, der tilgodeser dette. Derfor er der overordnet brug for et årshjul med aktivitetstemaer, som følges op af en godt koordineret møde række som fordre den bedst mulige forberedelse således at vores daglige struktur giver mulighed for ovenstående.

Det kræver at den enkelte medarbejder er engageret og forberedt i sit arbejde. Samtidig handler det om at kunne sparre, kommunikerer og videns dele ens erfaringer og refleksioner til alles bedste, således at vi alle er med til at sikre at kerneopgaven løses bedst muligt.

I forhold til eksterne samarbejdspartnere kræver det af medarbejderne at de forholder sig til hvad de gerne vil have ud af dette samarbejde, således at de eksterne samarbejdspartnere får leveret en viden videre, vi kan bruge i vores arbejde.

I forhold til evaluering af om vi lykkes med at skabe et læring miljø hele dagen, kan børnene og forældrene bruges aktivt, ved at vi husker at spørge dem og inddrage dem i denne evaluering. På denne måde inddrager vi børnesynet og forældre samarbejde aktivt i forhold til vores evalueringskultur.

At tænke hele dagen som en lærings platform gør også at vi bedre kan vurdere, hvor vil den indsats vi påtænker gøre bedst nytte. Ved at flytte fokus fra at alt skal løses i primetime mellem 9-11.00, kan pædagogikken sættes i fokus i vores dagligdagsrutiner.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi finder det afgørende for barnets trivsel, at vi har et åbent og ærligt forældresamarbejde, som bygger på gensidig tillid. Det er centralt for barnets trivsel at forældrene er trygge i institutionen.

Kommunikationen mellem hjemmet og institutionen er afgørende for at vi kan udføre vores kerneopgave

”At skabe rum for udvikling og læring”

I Midtbyens Børnehus prioriteres forældresamarbejdet højt. Det er vigtigt at forældrene ved, at vi videregiver alt relevant fra barnets dag i institutionen, ligesom vi forventer at vi får relevante besked fra hjemmet.

- Vi tilbyder følgende samtaler i Midtbyens Børnehus. En opstartssamtale både i vuggestue og børnehaven, en på vej i børnehaven samtale og en på vej i skole samtale.
- Ved behov en overleveringssamtale med skolen.
- Der er altid mulighed for en behovssamtale.
- Vi er tydelige og konkrete, opsøgende og spørgende.
- Vi er dynamiske og proaktive i forhold til forældresamarbejdet, og opfordre altid forældre til at komme med input og underen.
- Vi tilpasser så vidt muligt vores samarbejde ud fra individuelle behov.
- De gode historier fra hverdagen danner grundlag for et godt forældresamarbejde.

Vi har fokus på, at blive bedre til at inddrage forældrerens perspektiv, vi vil gerne forsøge at delagtiggøre forældrene mest muligt i børnenes hverdag i institutionen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn skal føle sig værdifulde og som en del af fællesskabet i vores institution. Børn er forskellige og har forskellige behov, derfor skal den pædagogiske tilgang til dem ikke være ens. Udsatte børn har ekstra behov for opmærksomme omsorgspersoner, som arbejder bevidst med at inkludere dem i fællesskabet med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer, dette er helt centralt når vi arbejder med vores kerneopgave

”at skabe rum for børns trivsel og udvikling”

- Vi har fokus på gode relationer børnene imellem.
- Vi arbejder ud fra vores relation med barnet og barnets kompetencer. Det er altid pædagogen som har ansvaret for relationen.

- Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov og kompetencer. Vi arbejder bevidst på at iscenesætte lege og grupper, således at barnet kommer i centrum på baggrund af sine styrker og kompetencer.
- Vi har fokus på gruppedynamik og sammensætninger, her arbejder vi så vidt muligt med mindre grupper og med opdelinger af børn med henblik på forskellige problemstillinger.
- Børnene ved at de har forskellige øverum og fordi disse er italesat bliver de legale. Alle øver sig på noget.
- Vi reflektere over vores pædagogiske indsats igennem den daglige sparring og erfaringsdeling. Og i særdeleshed på vores PLF møder. En måde hvorpå vi kan gøre en ekstra indsats er gennem vores udviklingsplaner, der skærper vores fokus på noget helt bestemt i vores relation med barnet. Her gælder det om at sikre at barnet lykkes og så udvikle fra de succeser som barnet opnår.
- Rækker den interne sparring ikke i forhold til problemet sparre vi med eksterne ressource personer omkring barnet.

Vi har et øget fokus på forældreinddragelse, for at skabe større sammenhæng for barnet mellem institution og hjemmet. Vi prioriterer dette forældresamarbejdet meget højt, med en åben dialog omkring hvad familien kan forvente sig fra os og hvad vi forventer af familien.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Intern i Midtbyens Børnehus har vi samme kerneopgave,

”At skabe rum for børns trivsel og udvikling”

som er med til at skabe sammenhæng i vores måde at arbejde på.

Vi har flere overgange i Midtbyens Børnehus.

- Fra hjemmet til vuggestue.
- Fra vuggestue til børnehave. (for denne overgang har vi internt en beskrivelse som er tilføjet nederst)
- Fra dagplejer til Børnehave.
- Fra Midtbyens børnehus til anden institution.
- Fra Børnehave til førskolegruppe/skole.

Når et barn skal starte i Midtbyens børnehus, handler det om at skabe en tryk overgang fra hjemmet til institutionen. Derfor er det sådan, at vi allerede når forældrene får tildelt os som institution, får tilbud om at komme og besøge os inden opstarten. Dette gør vi for at familien har mulighed for at se stedet, samtidig har personale mulighed for at møde forældrene og lave de første aftaler omkring opstarten.

I den første tid efter at barnet er startet er vi ekstra opmærksom på at videregive beskeder og følge op på samarbejdet med forældrene, således vi kommer så godt fra start som muligt. Efter 3-5 måneder inviterer vi til en samtale omkring opstarten. Her kan både forældre og personale få uddybet barnets opstart og trivsel.

Vi har også en samtale med forældrene til vuggestue barnet omkring 5-6 måneder før det skal starte i børnehave. Her drejer dialogen sig om barnet kunnen nu og hvad der skal arbejdes på hen imod børnehave start.

Den store overgang kommer for alle børn, når de skal starte i førskolegruppe/skole. Her skal de til at starte på et nyt kapitel i deres udvikling. Allerede i efteråret før barnet skal starte i førskole inviteres forældrene til en samtale. Sigtet er at klarlægge hvor skole parat barnet er og hvad der kan arbejdes med for at barnet er endnu mere klar til at starte i skole sommeren efter.

For at skabe så meget sammenhæng i denne overgang, har vi i Midtbyens børnehus en ældste gruppe som 3 måneder før overgangen sætter gang i et arbejde, som handler om at skabe en rød tråd i overgangen til førskolen.

Vi har et udbygget samarbejde med den lokale skole omkring besøg og videns udveksling.

Ældstegruppen øver bl.a. sange som der også synges i førskolen når de starter der, på den måde mærker børnene at der er sammenhæng. Endvidere er forældrene inviteret til møder, hvor både institutionen og skole er tilstede, for på den måde at signalere, at institution og skole snakker sammen og arbejder med samme mål.

Sammenhængen mellem institution og hjemmet udvikles bedst ved at holde dialogen åben med forældrene og ikke mindst når barnet bliver ældre, at spørge interesseret ind til hvad der sker i hjemmet. Herved giver vi barnet mulighed for at fortælle om hjemmet og oplevelser.

Fra vuggestue til børnehave i Midtbyens Børnehus

I vuggestuen holdes en samtale ½ års tid inden børnehavestart. Her holdes møde med forældrene, hvor vi gennemgår dialogprofil 3 årsalderen, og taler om hvad vi skal støtte barnet i inden start i børnehave. Vi taler med forældrene om vigtigheden af at gøre deres børn selvstændige, at de kan selv gå ind i vuggestuen, minimere sut og klud, renlighed (opmærksomhed på det i hjemmet) osv.

Det er vigtigt at der foreligger en fyldestgørende dialogprofil på barnet inden børnehavestart så børnehaven har noget materiale at arbejde ud fra. Under interne noter føres eventuelle mødedatoer, info om evt. tværfagligt samarbejde. Episoder som vi har fundet vigtigt at nedskrive mm

Overlevering på de børn der er papirer på, men ellers ikke. Børnehaven skal selv få deres opfattelse af det enkelte barn, inden vi laver overleveringen.

Børnehaven kan til hver en tid kan bede om en overleveringssamtale, også hvis barnet har gået i børnehave i længere tid. Dukker der et problem op, kan vi ringe til vuggestuen, og sparre sammen.

At der er taget hånd om evt. problemer med barnet inden børnehavestart. Vær hurtig i forhold til at komme i gang med DPU, osv. så børnene får den hjælp de har brug for.

Overlevering på tosprogede børn, hvad har de med i baggagen?

I vuggestuen øves selvhjulpenhed, renlighed kan med fordel indgå i gode relationer, øver spisesituation. Vi motiverer børnene i vuggestuen til at komme på toilet. At vente på tur mm.

Vuggestuen komme på besøg i børnehaven inden start, og gerne flere gange.

I vuggestuen taler vi med børnene om hvor spændende det bliver at komme i børnehave og opfordrer forældrene til at gøre det samme.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Udarbejdelse og arbejdet med de nye styrkede læreplaner er dynamisk og skal være et arbejdsredskab som løbende bliver revideret, for hele tiden at holde fokus på hvad vores børnegruppe og det omkring liggende samfund kalder på.

Vi har i første omgang stor fokus på at alle medarbejdere får ejerskab over Midtbyens Børnehus' læreplaner. Derfor dykker vi igennem 2 pædagogiske dage ned i den konkrete formulering af hvordan vi arbejder og vil arbejde med de nye styrkede læreplaner, først med det pædagogiske grundlag og dernæst med læreplanstemaerne. Forældrebestyrelsen er inviteret med til disse dage, for at de med deres perspektiv kan bidrage ind i processen.

Når beskrivelserne er nedskrevet vil de årligt blive revideret, her er forældrebestyrelsen også en aktiv medspiller og har altid mulighed for at stille undrende spørgsmål i forhold til beskrivelserne og til personalet i forhold til praksis.

Vi er en midtbys institution og derfor har vi mange muligheder i forhold til at benytte os af en masse kulturelle oplevelser i Holstebro by. Vi bruger biblioteket og andre kulturelle muligheder. Vi har hvert år et planlagt kulturbesøg på museet, ture rundt i byen og se og opleve den udstillede kunst og vi deltager selvfølgelig også ved arrangementer i byen.

Vi har et tæt samarbejde med Sønderlandsskolen og har mulighed for efter aftale at kunne benytte nogle af dens faciliteter.

Vi er også så heldige at vi har smuk natur lige i nærheden af vores huse som vi i høj grad benytter os af. Vores vuggestuegrupper har turcykler, hvilket gør at vi har nemmere ved at komme rundt i vores skønne område.

Alt dette er med til at understøtte vores arbejde med læreplanerne. Når vi bl.a. arbejder med overgang, natur og udeliv, sprog, kultur æstetisk og fælleskab mm.

Vi har pt særligt fokus på forældre inddragelse i vores dagligdag. Så vi sikre endnu større sammenhæng mellem institution og hjemmet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har i vores dagligdag stor fokus på det fysiske børnemiljø, vi arbejder så vidt muligt med at dele børnene op i så små grupper, for at mindske støj, skabe fysisk plads omkring det enkelte barn og ikke mindst plads til fordybelse og nærvær. Vi arbejder i den forbindelse med ikke at have mange børn i garderoben eller toilettet på en gang.

Vi bruger vores skønne legepladser, så meget som muligt, da disse giver et fantastisk rum med fysisk plads og rum for fordybelse.

Vi arbejder løbende med at indrette vores fysiske rammer, så de bedst muligt afspejler de behov vores børnegruppe har.

Vi har i Midtbyens Børnehus beskrevet en Sundheds og Hygiejnepolitik, som alle medarbejdere arbejder ud fra.

I Midtbyens Børnehus har vi stor fokus på det psykiske børnemiljø. Her skal det enkelte barn føle sig som en værdifuld del af fællesskabet. Det er vigtigt for os, at skabe et miljø, hvor forskellighed er en ressource. Dette gør sig gældende både blandt personale og børn. Vi italesætter forskellighed, så den ikke bliver et tabu, åbenhed gør netop at forskellighed kan bruges som en ressource. Vi tror på devisen om at ”man skal behandle folk forskelligt for at behandle dem ens”. Vi har fokus på det vi er gode til, hvordan vi hver især gør hinanden gode ved at bidrage ind i fællesskabet med vores forskellige ressourcer.

Vi inddrager børneperspektivet når vi har fokus på det æstetiske læringsmiljø f.eks. er der i vuggestuen billeder på vægge, borde og ved puslebordet om det emne vi har fokus på i vuggestuen. Der hænger billeder som symboliserer forskellige sange, så børnene uden sprog kan pege og på den måde blive forstået og hørt.

Vi har stor fokus på at skabe et æstetisk læringsrum med plads til børns forskelligheder i form af interesse og behov.

Udviklingspunkt i Midtbyens Børnehus er at have mere fokus på lege/læringsstationer med plads til fordybelse og eksperimenter.

Et øget fokus på hygiejne kunne også være et udviklingspunkt.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte alsidig personlig udvikling:

- I Midtbyens Børnehus skal det være rart at være for alle. Personalet er rollemodeller.
- At man som barn bliver mødt af omsorg, nærvær og tryghed, samt glade engagerede voksne.
- Den gode relation, børnene skal føle sig værdifulde, set, hørt og anerkendt og derved udvikles selvtillid og selvværd.
- Plads, accept og hjælp til at udtrykke følelser.
- Personalet skaber et anerkendende miljø, hvor børnene kan være aktive deltager, og lære at indgå i fællesskaber ved at være medskabende og medbestemmende.
- Øve selvkontrol og selvregulering.
- Støtte børnene i anerkendende konflikthåndtering.
- Børnene skal danne sig erfaringer og blive selvhjulpne.
- Personalet skal være modige, nysgerrige og undrende sammen med børnene.
- Børnene skal gøre sig erfaringer med at prøve sig selv af i forskellige situationer og herved skabe evnen til vedholdenhed og robusthed.

Læringsmiljø 0-2 år:

- Barnets trivsel er udgangspunktet for barnets udvikling. Personalet ser og anerkender det enkelte barn gennem øjenkontakt og ved at hilse på barnet med navn, vi giver kram, knus og glædes og griner sammen med børnene.
- Vi følger barnets spor, ved at være opmærksom på barnets verbale og nonverbale signaler.
- Personalet sætter ord på børnenes initiativer og bruger beskrivende kommentarer.
- Personalet styrker børnene i at blive robuste og deltagende i egen udvikling.
- Personalet møder barnet på det niveau, som det er og tager afsæt i barnets nærmeste udviklingszone.
- Personalet skaber rum for selvhjulpenhed – Vi deler børnene op i små grupper, så der er mulighed for at understøtte og guide børnene til succes. Vi bruger opmuntring, belønning og fejre sejrene sammen med børnene.
- Personalet arbejder vedvarende med den gode relation mellem barn/barn og barn/voksen.
- Opmærksomhed på betydningen af gode legerelationer og venskaber børn imellem.
- Personalet skal være gode rollemodeller over for børnene, ved at guide igennem deltagelse i leg, fællesskab og lære børnene social spilleregler.
- Se og anerkende børnene gennem deltagelse i fællesskaber, hvor der gives plads til forskelligheder og børnenes ideer.
- Personalet guider og lærer børnene hvordan de kan håndtere konflikter. Ved at bruge beskrivende kommentarer og sætte ord på følelser.

Læringsmiljø 3-5 år:

- Vi har en positiv forventning til at børnene kan selv, vi guider og motivere børnene i selvhjulpenhed bl.a. i garderobesituationen.

- Personalet opfordre børnene til selv at klare situationerne med deres guidning, men er opmærksomme på, at være på sidelinjen, så de kan støtte op.
- De skaber et øve rum i de situationer, der kan være udfordrende, for det enkelte barn.
- Personalet motiverer, guider og støtter barnet, så de på en anerkendende måde viser, at de har troen på at barnet kan mestre den. Med den voksnes positive forventning og tro på barnets evner og kunnen, oplever barnet stolthed og succes ved selv at kunne klare udfordringen.
- Personalet opmuntre børnene, så de tør opsøge nye udfordringer og aktiviteter.
- Personalet laver legegrupper, hvor vi kan få inddraget børn i udsatte positioner.
- De er deltagende i legen og hjælper børnene med at sætte ord på legen, med beskrivende kommentarer.
- I dagligdagen hjælper vi det enkelte barn med, at sætte ord på egne og andres handlinger, ønsker og følelser. Dette kommer eks. til udtryk under samling, hvor barnet får mulighed for at øve sig i at tale højt, være i fokus, lytte til andre samt træffe valg. Dette medvirker til, at barnet opnår følelsen af at blive set, hørt og respekteret, indgå i en demokratisk proces, samt mærke sig selv som individ og del af et større fællesskab.
- Ved hjælp af DUÅ og dukkerollespil snakker vi med børnene om hvordan man kan udgå konflikterne og være proaktiv.
- Personalet deler børnene i mindre grupper, så børnene får bedst mulighed for fordybelse og nærvær fra det pædagogiske personale. Vi deler vores rum op i mindre legemiljøer, så vi den vej kan skabe ro og fordybelse.
- Vi lader børnene være medbestemmende i hverdagen, de kan ønske aktiviteter, de kan komme med forslag til mad mm.
- Personalet arbejder med DUÅ principper for samling, vi bruger lille/inde stemme, samt øret der lyser ved høje lyde. Børnene øves bl.a. i at vente, lytte og fortælle.
- Det pædagogiske personale lærer børnene bordskik, vente på tur, er opmærksom på børnenes sprogbrug og er opmærksomme på at børnene respekterer og hjælper hinanden.
- I samspil med forældre har vi et fælles ansvar over for barnets trivsel og alsidige personlige udvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte Social udvikling:

- Når vi modtager nye børn og familier, vægter vi højt at skabe gode relationer, det er vigtig at alle føler sig velkomne og føler at de hører til.
- Det pædagogiske personale arbejder på at lave inkluderende børnemiljøer, hvor alle er en del af fællesskabet, og hvor alle har mulighed for at bidrage på hver sin måde.
- Alle børn skal føle sig set, hørt, accepteret og værdifulde.
- Personalet møder børnene med anerkendelse, positive forventninger og respekt for forskellighed.
- Personalet er opmærksomme på børnenes perspektiver i børnenes sociale fællesskaber.
- I Midtbyens Børnehus vægter vi forældresamarbejde højt, dette skal være baseret på åbenhed og ærlighed så vi bedst muligt kan skabe sammenhæng for barnet.
- Børnene skal gennem leg, lære turtagning, samarbejde, empati og konflikthåndtering, derfor er det centralt at det pædagogiske personale understøtter børnenes leg.
- Personalet er deltagende, nærværende og anerkender legens betydning.
- Personalet er rollemodeller for børnenes sociale dannelse.

Læringsmiljø 0-2 år:

- Igennem ros og anerkendelse understøtter vi børnenes sociale kompetencer.
- Vi lærer børnene at mærke egne følelser og aflæse andres følelser ved at bruge beskrivende kommentarer og guide børnene i at aflæse hinanden. Vi hjælper dem med at afkode signaler og at lære at have respekt for hinandens grænser.
- Det pædagogiske personale guider børnene i at løse konflikter selv, og understøtter og guider dem ved behov.
- Personalet er i børnehøjde og er med/deltagende i børnenes leg.
- Vi understøtter børnenes sociale fællesskab i såvel små som store grupper, f.eks. ved en bevidst opdeling af børnene.
- Vi lærer børnene at vente på tur.
- Personalet er meget opmærksomme på, at være gode rollemodeller.

Læringsmiljø 3-5 år:

- Børnehaven er et fællesskab, hvor vi skal passe på hinanden og drage omsorg for hinanden.
- Personalet deltager og hjælper børnene til at indgå i legegrupper.
- Personalet lader børnene gøre sig egne erfaringer med at håndtere konflikter, og står klar til at guide på sidelinjen, så begge parter får taletid, så de kan se og aflæse hinanden og derigennem få større sociale kompetencer, som at kunne forhandle og indgå kompromisser, samt at afslutte det de er i gang med.
- I Midtbyens Børnehus har en kultur, hvor det at passe godt på hinanden og yde omsorg for hinanden har stor værdi. De voksne er rolle modeller.
- Personalet er med til at åbne op for nye venskaber og relationer, ved mix af børn, aldersinddeling, interessegrupper, bordplan mv.
- Til samling skaber pædagogerne rammerne for at alle børn, skal kunne turde trygt at stå frem og fortælle. Samt at alle lærer at kunne lytte.
- Personalet laver fælles ture/ aktiviteter på tværs af stuerne.
- Vi giver plads til den frie leg, hvor barnet kan arbejde med alle sine input og omsætte det til eget liv og læring.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte børnenes udvikling af Kommunikation og sprog:

- I Midtbyens Børnehus vægter vi højt, at der skal være et læringsmiljø, der appellerer til at børnene har lyst til at kommunikere både verbalt og nonverbalt.
- Personalet giver plads til at børnene kan give udtryk for deres tanker, følelser og behov.
- Børnene udfordres og støttes i at udvikle sin nysgerrighed og interesse for at udtrykke sig sprogligt, så de kan opnå et varieret ordforråd og sprogforståelse
- Vi ”Griber bolden” når børnene udviser interesse for at kommunikere med os.
- Personalet er opmærksomme på at træne og fastholde børnene i turtagningen i kommunikationen, så de kan anvende sproget i sociale sammenhæng.
- Personalet deler børnene i mindre grupper så der er bedre mulighed for fordybelse og kommunikation.

Læringsmiljø 0-2 år:

- Personalet er rollemodeller. Derfor er vi meget tydelige i vores kommunikation både i ord, stemmeføring, kropssprog og mimik.
- Personalet vil gerne skabe et miljø hvor der er plads og rum til leg og kommunikation. De synger mange forskellige sange og laver rim og remser, samt fortælle historier.
- Det pædagogiske personale søger øjenkontakt med barnet og motivere barnet til øjenkontakt.
- Griber chancen for 1 til 1 kontakt med barnet. (f.eks. på puslebordet)
- Børn som har brug for ekstra fokus på sproget, deltager i sproggrupper.

Læringsmiljø 3-5 år:

- Personalet er opmærksomme på, at skabe en god relation til alle børn, så de derigennem kan få dem til at give udtryk for deres tanker og følelser og behov. Personalet har øget fokus på børn i udsatte positioner.
- Personalet er opmærksomme på at de er rollemodeller. De bruger tydeligt kropssprog over for børnene, samtidig med at de sætter ord på dette, så børnene forstår og kan lære at aflæse andres kropssprog
- Personalet hjælper børnene til at sætte ord på deres følelser i konflikt løsning
- Det pædagogiske er opmærksomme på at hjælpe børn i udsatte positioner til i at indgå i sociale relationer ved bl.a. at bruge beskrivende kommentarer.
- Ved højlæsning, dialogisk oplæsning, dykker ned i en handling eller et ord, eller at huske en handling og genfortælle en historie.
- Personalet anvender sang, rim og remser og højtlæsning til samlinger.
- De bruger samlingerne til at, vente på tur, være formidler og være modtager.
- Personalet er opmærksomme på at det enkelte barn har forstået en kollektiv besked
- Vi har opmærksomhed på 5 turtagninger – vi lytter og udvider samtalen
- Personalet arbejder gennem vores temaer i vores årshjul løbende med fokus ord.
- Personalet understøtter vores verbale kommunikation ved hjælp af visuel udsmykning. F.eks. hvilket tøj vi skal have på ud.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte krop sanser og bevægelse:

- Bevægelsesglæde.
- Børnene skal have mulighed for at afprøve sig selv, få forståelse for deres krop og bliver fortrolig med deres krop.
- Opmærksomhed på sanser.
- Selvhjulpenhed.
- Udforske og eksperimentere med sin krop, mulighed for at kunne mærke sig selv og udtrykke sig.
- Blive bevidst om mimik og kropslig udtryk

Læringsmiljø 0-2 år:

- Børnene får mulighed for at afprøve deres krop og tid og hjælp til selvhjulpenhed i forhold til f.eks. at kravle op og ned (stole, puslebord, krybber)

- Personalet giver mulighed for fysisk udfoldelse, afprøve sig selv og danne sig erfaringer, ved at stimulere vestibulersansen, kinæstesisans, taktiksansen ved at trille, gynge, snurre, kolbøtter, kaste/gribe, krybe, skubbe, trække kravle op og ned, berøring, knus.
- Musik, rytme, sang og dans
- Det pædagogiske personale planlægger aktiviteter der opfordrer og inspirerer til at bruge kroppen på forskellige måder. I sal, på stuen, på legepladsen.
- Vi tager ud på ture, i skoven, sandbakker mm
- Udforske hvad kroppen kan.
- Personalet øver børnene i selvregulering – at mærke ro i kroppen eks. stillestund og stille musik. Yoga, wellness og massage.
- I Midtbyens Børnehus udfordre vi sanserne – vi spiser varieret – mærker på forskellige ting, med forskellige konsistenser.
- Personalet er opmærksomme på at afkode og aflæse barnets signaler, og lære børnene at mærke efter på deres egen krop.

Læringsmiljø 3-5 år:

- Børnene får lov til at prøve sig selv af, vi udviser tillid til børnene. Vi tror på at børnene selv kan lykkedes, vi opmuntre, guider og er vedholdende (eks. ved at tage tøj på, gå armgang, i salen, klatre i træer)
- I Midtbyens Børnehus har vi jordhøje, mooncars, sækkevogne, tovtrækkeri, fangelege, faldskærm, fodbold, og går turer ud af huset.
- Personalet er rollemodeller ved at være deltagende.
- Personalet udfordrer børnene, f.eks. i salen med slås lege, vilde lege og mærker efter i vores kroppe, hvor langt kan vi gå, hvordan aflæser vi vores venner.
- Det pædagogiske personale øver med børnene og taler med børnene om at mærke efter i kroppen. Eks. hvornår man skal tisse, er det koldt eller varmt, skal jeg have tøj af eller på.
- Vi leger lege, hvor vi bruger hørelsen, smags, lugte, føle.
- Finmotorisk: Vi klipper, tegner, maler.
- Vi øver os i at mærke egen krop og at geare ned. Vi sætter ord på hvad der føles rart for mig og hvad der føles rart for dig. Vi har fodbad, massagelege, risposer, varme sten, pensler i ansigtet, fodmassage og laver yoga.
- At spise dejlig mad sammen er rart. Vi øver os på madmod - smage på maden. Vi lægger vægt på ro omkring spisesituationen.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte Natur udeliv og science:

- I Midtbyens Børnehus vægter vi nysgerrighed. Børnene får mulighed for at eksperimentere, udforske og gøre sig egne erfaringer. Vi understøtte dette ved ikke at komme med svar, men ved at være undrende og udforskende sammen med dem.
- Naturen er med til at understøtter deres naturlige nysgerrighed og fordybelse.
- At børnene får forskellige oplevelser i naturen uden for institutionen (skov, vand, by, land)
- Børnene skal lære at færdes og lege i naturen med respekt.
- Børnene præsenteres for de forskellige lokalområder fx skoven, søen, grusgraven. Hvor vi går på opdagelse sammen med dem. Vi tager også på tur ud i naturen med det formål “bare” at være og sanse.

Læringsmiljø 0-2 år:

- Personalet opfordrer barnet til at bruge sine sanser i naturen. De undres sammen med børnene og eksperimentere sammen med dem.

- Personalet taler med børnene om årstiderne (sol, blade falder af træerne, sne)
- Motiverer børnene til at komme ud i al slags vejr... vi er forbilleder/rollemodeller. Tager også på ture i al slags vejr (alle årstider).
- Vi tager naturen med ind og bruger det i pædagogiske aktiviteter på stuen. Laver udstillinger osv.

Læringsmiljø 3-5 år:

- I Midtbyens Børnehus arbejder med forskellige temaer i løbet af året, som handler om "Natur, Udeliv og Science". Eks. vand, træer, vejrfænomener, dyr og planter mm.
- Vi eksperimenterer med forskellige ting, måler og vejer ting, måler størrelser, temperaturer (is/vand), flyde/ synke.
- Personalet følger børnenes "spor" og understøtter dem.
- Personalet oplever naturen sammen med børnene. Vi sår, spirer og høster, vi smager på naturen, dufter den, lytter til den, mærker den.
- Det pædagogiske personale er bevidste om kommunikation, samtale og formidling, ved at skabe tid og lydhørighed over for barnet/børnene. Derfor vægtes kommunikation og samtale mellem voksen-barn, barn-barn men også barn-voksen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Disse værdier er vigtige for os i Midtbyens Børnehus når vi i vores læringsmiljø skal understøtte Kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnene skal opleve at være medskabende og medbestemmelse
- Mulighed for at udtrykke deres fantasi og kreativitet og opleve deres bidrag som værdifuld.
- De skal opleve åbenhed og lære respekt for og værdien af forskellighed.
- Opleve følelsen af fællesskab og det fælles 3.
- Blive kulturelt dannet. Bliver præsenteret for kunst og kultur i nærmiljøet. Oplever at være medskaber af kunst og kultur.
- Vi vægter at børnene udvikler forskellige udtryksmuligheder, både sproglige, kunstneriske, dramatiske, kropslige mm.
- Oplever gentagelser af faste traditioner og oplever forventningens glæde

Læringsmiljø 0-2 år:

- Personalet holder samling, her har de fokus på fællesskabet, tilhørsforholdet til gruppen. De fælles oplevelser, det fælles tredje.
- Personalet skaber sammen med børnene en kultur for hverdagen og hvordan vi er sammen, med fokus på at være gode ved hinanden og have det rart sammen.
- Personalet laver forskellige kreative aktiviteter, med forskellige forskelligt materiale. Så børnene får erfaringer med at arbejde med mange forskellige konsistensen og udtryksformer.
- Vi går på ture og ser på, og undres over, og sanser den kunst og kultur vi møder i vores nærmiljø.
- Vi maler, tegner, laver ler, modellervoks, klipper og klister.
- Vi skaber og udstiller.

Læringsmiljø 3-5 år:

- Personalet skal skabe en god kultur for børnene, ved at være kulturbærende. Vi skal vise, og inspirere børnene til hvordan vi er sammen. Skabe en kultur hvor alle er betydningsfulde og kan bidrage aktivt. Hvor der er respekt for hinanden og rart at være.
- I Midtbyens Børnehus bruger vi nærmiljøets muligheder, som eksempelvis bibliotek, museet, teater og film.
- I Midtbyens Børnehus laver vi længerevarende forløb med et specifikt emne, som tager udgangspunkt i bl.a. kultur eller traditioner. I dette forløb, går børnene, i samarbejde med det pædagogiske personale i dybden med historien bag.
- Personalet understøtter børnenes forståelse for kultur og traditioner, ved at udvælge specifikke temaer, der omhandler den lokal-kulturelle historie og flere af de danske traditioner.
- I Midtbyens Børnehus har fokus på mange forskellige faste traditioner bl.a. Jul, fastelavn, Skt. Hans. fødselsdage, Halloween. Hvert barn, skal opleve, at være medskaber af fællesskabet omkring traditionen.
- Pædagogerne værner om traditioner, og inddrager børnene i udsmykning, og skaber en god stemning og fortællinger omkring traditionerne. Vi er bevidste omkring hvorfor vi holder traditioner, gentagelse, forventning, fællesskabsfølelse og dannelse.
- I Midtbyens Børnehus går vi på opdagelse i vores nærmiljø og ser på kunst, vi taler om vores by og dens historie. Vi kigger på tegn og symboler, vi er nysgerrige og undres.
- Pædagogerne giver mulighed for at børnene kan eksperimentere med forskellige udtryksformer og materialer. Eks papir, farver, klippe - klistre, modellervoks, udklædningstøj, børnekøkken mm.
- Vi maler, tegner, laver ler, klipper og klister.
- Vi skaber og udstiller.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Midtbyens Børnehus arbejder vi med mange forskellige typer af evaluering. Vi har et udviklingspunkt omkring at blive bedre til at evaluere sammen med vores børn, deres oplevelsers, udbytte og læring er helt centralt i forhold til planlægningen af den kommende pædagogiske praksis.

I Midtbyens Børnehus har vi i vores årshjul en praksis, hvor vi først i egen afdeling evaluerer på vores tema, hvorefter vi evaluerer på institutionsniveau. Dette bruges til kommende fælles planlægning af temaet til næste år.

Vi arbejder hele tiden på at videreudvikle en kultur, hvor vi kan stille os undrende over for hinandens praksis og hvor vi løbende evaluerer på vores daglige praksis, både i personalegruppen og sammen med børnene.

Arbejdet med de pædagogiske læreplaner og det pædagogiske grundlag skal ligesom vores definerede kerneopgave "Vi skaber rum for børns trivsel og udvikling", samt Holstebro kommunes børne- og unge politik gennemsyrrer vores praksis. Vi inviterer løbende børnene og forældrene med ind i at dokumentere og evaluere vores praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Efter at have arbejdet med de nye styrkede læreplaner i 2 år. Vil vi fast tage det pædagogiske grundlag eller et læreplanstema op på vores fælles- eller afdelings-møder. Her vil vi evaluere, hvorvidt vores beskrivelser stadig er aktuelle, eller om disse skal redigeres.

Samtidig kan vi henvise til vores evaluering af læreplanerne efter de første 2 år, som er lavet i et særskilt dokument og findes på hjemmesiden.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC